

Staruszek parowóz: czeka go lifting wart 400 tysięcy złotych! Przeczytaj o przeszłości i przyszłości TKt48-53

data aktualizacji: 2018.12.12

Długi na ponad 14 metrów, wysoki na niemal 4,5. Pusty waży 78 ton! Sprawny popędzi z prędkością nawet 80 km/h. O czym mowa? O parametrach i możliwościach lokomotywy parowej TKt48-53, znajdującej się na skwerze przy dworcu Iława Główna. Renowacja parowozu, realizowana jako część dużej miejskiej inwestycji, pochłonie niemal 400 tysięcy złotych. Ma zamienić pokrytego rdzą staruszka w dumny iławski pomnik techniki.

PRZESZŁOŚĆ: PIERWSZY TKt48 W ROLI POMNIKA TECHNIKI BYŁ W IŁAWIE

Właściciele parowozów z serii TKt48 to bardzo elitarne grono. Takich maszyn w kraju zachowały się zaledwie 34 sztuki, z tego tylko jeden egzemplarz jest nadal czynny.

- TKt48 budowano w Fabloku w Chrzanowie oraz zakładach Hipolit Cegielski w Poznaniu w latach 1951-1957. Ogółem w dwóch seriach produkcyjnych zbudowano 199 sztuk tych lokomotyw - podaje w opracowaniu "Parowóz TKt48-53", sporządzonym dla Urzędu Miasta w Iławie, Paweł Szczerbakow. - Dla PKP przeznaczono 191 egzemplarzy, 2 dla kolei przemysłowych, a 6 kolejnych sztuk

wyeksportowano do Albanii.

Parowozy serii TKt48 były, według eksperta, użyteczne i wysoko cenione.

- Skonstruowano je jako lokomotywy towarowe, ale używane były przede wszystkim w ruchu osobowym. Obsługiwały pociągi podmiejskie w największych polskich aglomeracjach. Eksploatowane były do końca ery trakcji parowej w Polsce - informuje Szczerbakow.

To najważniejsze informacje o całej serii, a co wiadomo o konkretnym egzemplarzu, który można oglądać na skwerze pomiędzy Dworcową, Żeromskiego i Broniewskiego w Iławie?

Iławski TKt48-53 pochodzi z fabryki w Chrzanowie, kocioł z Sosnowca. Rok produkcji parowozu to 1951. PKP wpisało go do swojego inwentarza w tym samym roku w październiku, natomiast skreśliło w sierpniu 1987 roku.

- Swoją pracę lokomotywa rozpoczęła w parowozowni Gdynia Grabówek, w okresie swojej czynnej służby stacjonowała też w parowozowniach w Jeleniej Górze, Nysie i Korszach - dowiadujemy się od autora ekspertyzy.

Parowóz, gdy był czynny, nigdy nie stacjonował w Iławie. Do naszego miasta trafił dopiero po skreśleniu z kolejowego inwentarza- już nie po to, by ciągnąć za sobą składy.

- TKt48-53 był prawdopodobnie pierwszym parowozem tej serii przeznaczonym do pełnienia funkcji pomnika techniki. Tę funkcję sprawuje do dziś - zauważa Paweł Szczerbakow.

Na krótkim torze ekspozycyjnym w kolejowym parku w Iławie lokomotywa stoi od 1987 roku, a zatem już ponad trzy dekady. W tym czasie kilka razy była poddawana podstawowym zabiegom konserwacyjnym. Polegały głównie na usuwaniu, z grubsza, łuszczącej się farby i nakładaniu jej nowych warstw. To miało zabezpieczać przed korozją i niekorzystnym wpływem warunków atmosferycznych.

- Obecnie ze względu na upływ czasu oraz niewielki zakres prowadzonych prac efekty wszystkich dotychczasowych działań utraciły swoje walory - nie ukrywa ekspert, wśród największych problemów iławskiej lokomotywy wymieniając zniszczenie malatury, a także postępujące procesy korozyjne i gnicie elementów drewnianych.

Jednak poza tymi kłopotami stan lokomotywy oceniono niezłe- jako średni. Ponadto ekspert zwraca uwagę, że udało się uniknąć kradzieży większości wyposażenia i osprzętu. Ogólnie oceniono, że potrzebna jest kompleksowa renowacja parowozu, a jej przeprowadzenie pozwoli wykorzystywać TKt48-53 jako zabytek techniki.

PRZYSZŁOŚĆ: JEŹDZIĆ JUŻ NIE BĘDZIE. BĘDĄ ZA TO MULTIMEDIA

Ławski parowóz zostanie poddany kompleksowej renowacji.

- Działania te będą mieć na celu kompleksowe odrestaurowanie lokomotywy oraz przystosowanie jej do pełnienia funkcji nowoczesnego i przyjaznego dla oglądających pomnika techniki eksponowanego w przestrzeni miejskiej Ławy - opisuje Paweł Szczerbakow. - Kompleksowa renowacja parowozu ma polegać na zabezpieczeniu przed dalszym niszczeniem na skutek korozji, upływu czasu i dewastacji, odtworzeniu brakujących elementów wyposażenia w postaci kopii (replik) lub przy wykorzystaniu części staroużytecznych (o ile takie będą dostępne), przywróceniu wyglądu z okresu służby na PKP w latach 70-tych i 80-tych XX wieku oraz dostosowaniu do bezpiecznego oglądania.

Podkreślić trzeba, że celem renowacji nie będzie przywrócenie technicznej sprawności pojazdu. Lokomotywa wróci do parku na Dworcowej na nowy, specjalnie do tego celu przygotowany cokół, już nie na tory.

- W przypadku napraw lokomotyw parowych, które wycofano z eksploatacji ze względu na wiek oraz zużycie poszczególnych podzespołów, naprawa główna przeradza się w kompleksową odbudowę połączoną z wymianą większości części na zupełnie nowe, wyprodukowane w pojedynczych egzemplarzach na potrzeby konkretnych odbudów danych egzemplarzy. W takich projektach priorytetem jest zapewnienie bezpiecznej eksploatacji lokomotywy parowej, co zmusza do demontażu wielu oryginalnych części, pochodzących jeszcze z okresu służby parowozu i zastąpienie ich współcześnie wyprodukowanymi. Dlatego w danym pojeździe maleje ilość oryginalnej substancji zastąpionej, ze względów technicznych i bezpieczeństwa, nowo wytworzonymi elementami - tłumaczy ekspert, jednocześnie doradzając, by wyposażyc TKt48-53 w instalacje multimedialne, które zwiększą jej atrakcyjność jako pomnika eksponowanego w miejscu będącym współczesną wizytówką Ławy.

Znalazło to swoje odzwierciedlenie w zamówieniu publicznym Urzędu Miasta w Ławie- ratusz chce postawić na wykorzystanie wspomnianych technik multimedialnych. W opracowaniu wspomniane są instalacje oświetleniowa, dymotwórcza i dźwiękowa, które uatrakcyjnią ławski pomnik techniki.

Jaki będzie efekt? Przekonamy się późną jesienią 2019 roku. Prace mają zostać ukończone do 29 listopada. Będą prowadzone poza Ławą przez warszawską spółkę Remteam, wartość zamówienia opiewa na prawie 400 tysięcy złotych.

Dane dotyczące lokomotywy podano za ekspertyzą:

Paweł Szczerbakow (2018), "Parowóz TKt48-53", opracowanie to powstało na zlecenie Urzędu Miasta w Ławie.

~~galeriaspc~~3804~~

Dworcowy skwer spotkań- część reprezentacyjna, to tutaj stanie lokomotywa po rewitalizacji.

Źródło:

<https://www.infoilawa.pl/aktualnosci/item/56486-staruszek-parowoz-czeka-go-lifting-wart-400-tysiecy-zlotych-przeczytaj-o-przeszlosci-i-przyszlosci-kt48-53>